Poliisitarkastaja
Kari Onninen

06.04.2017 POL-2017-6767

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Poliisihallituksen prosessikuvaus ylikuormamaksusta annetun lain soveltamisesta

Poliisihallitusta kuultiin asiantuntijana Liikenne- ja viestintävaliokunnassa 5.4.2017, jolloin asiana oli hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tieliikennelain muuttamisesta (HE 22/2017). Kuulemisen yhteydessä Poliisihallitus otti esille ylikuormamaksusta annetun lain tiedoksiantoprosessin uudistamistarpeen. Tähän liittyen valiokunta on pyytänyt lisäselvitystä asiasta.

1 Prosessikuvaus pääpiirteissään

I
Poliisin liikennevalvonnassa todetaan ylikuorman kuljettaminen. Kuljettajalle annetaan sakko ja ilmoitus ylikuorman kuljettamisesta hänen työnantajalleen /ajoneuvon omistajalle tai haltijalle toimitettavaksi (= maksuvelvollinen).
Jos kyseessä on niin sanottu omistajakuljettaja, saa hän tuolloin jo suoraan ilmoituksen ylikuorman kuljettamisesta > ylikuormamaksulain (YKML) mukaisesta ylikuorman kuljettamisesta saa maksuvelvollinen hallinnollisen, veron luonteisen maksun, jonka suuruus määräytyy YKML:n mukaan.

II
Kun kentällä annetun ylikuormailmoituksen kopio saapuu poliisin toimipisteeseen, lähetetään siitä uudestaan kopio postitse maksuvelvolliselle. Tällöin hänelle on myös annettava mahdollisuus antaa selvitys ylikuorman kuljettamiseen johtaneista syistä. Tämä selvitys on annettava määräajassa joka ei saa olla kahta viikkoa lyhyempi.

III
Ylikuormamaksumääräys kirjoitetaan maksuvelvolliselle ja maksumääräykseen merkitään kyseinen päivä ratkaisupäiväksi. Maksumääräys lähetetään maksuvelvolliselle saantitodistuksella (postitus maksaa 11,50€) ja hänellä on ratkaisupäivästä kuusi kuukautta aikaa maksaa se. Maksuvelvollisen pitää käydä postin toimipisteestä hakemassa ko. maksumääräys. Maksumääräyksen tiedoksiantopäiväksi tulee tällöin päivämäärä, jolloin maksuvelvollinen sen hakee postista varmistaen saannin omalla allekirjoituksellaan. Maksuvelvollisen tiedoksisaannista postin tulisi palauttaa poliisille yhden kappaleen saantitodistuksesta.

IV
Poliisin tulee lähettää postitse yksi kappale ylikuormamaksumääräyksestä sekä kopio maksuvelvollisen saantitodistuksesta Oikeusrekisterikeskuksel-

le (ORK), koska ORK valvoo maksuvelvollisen maksun suorittamista eräpäivään mennessä. Jos maksuvelvollinen ei maksa ylikuormamaksua eräpäivään mennessä, aletaan häneltä periä viivästyskorkoa.

2 Mahdollisia ongelmakohtia / muutosesityksiä

- I ja II -kohtiin ei liene tarvetta puuttua.

- saantitodistuksen osalta ongelmaksi tulee useimmiten se, että kun maksuvelvollinen jo ennalta tietää että hänelle on tulossa ylikuormamaksumääräys hän ei nouda sitä postista ilmoituksen saapuessa. Tällöin hän ei syyllisty mihinkään rikokseen. Tällaisissa tilanteissa poliisi joutuu virka-apumenettelyä käyttäen toimittamaan maksumääräyksen perille maksuvelvolliselle.

- saantitodistus -menetelmä on taloudellisesti melko kallis ja aikaa vievä järjestelmä. Olisiko mahdollista, että asiakirjat kulkisivat normaalin postin joukossa niin kuin suurimmassa osassa vastaavissa tapauksissa nykyisin toimitaan, muun muassa verohallinnossa.

- saantitodistus -menetelmässä on havaittu usein puutteita postin toiminnassa. Postilta ei ole aina palauttanut palautuskappaleita poliisille ja tämän vuoksi poliisi on joutunut turvautumaan erilaisiin seurantamenetelmiin posti kulun seuraamiseksi.

- saantitodistus -menetelmässä on myös mahdollista, että postin kadottaessa poliisille tulevan kappaleen ei poliisi tiedä, että maksuvelvollinen on maksanut maksumääräyksen ja tällöin poliisi ei ole voinut lähettää ORK:lle sen kappaleita. Tällöin ORK peruu kyseisen maksun ja palauttaa rahat maksuvelvolliselle.

- lisäksi yritysten osoitetiedot erilaisissa rekistereissä tai tiedostoissa vaihtelevat erittäin paljon ja sitä kautta teettävät erittäin paljon ylimääräistä työtä.

- poliisi ei hallinnollisten tiedoksiantojen osalta käytä juurikaan henkilön etsintäkuuluttamisen mahdollisuutta, koska käyttäminen lainsäädännöllisestikin on hieman epäselvää.

3 Asian jatkovalmistelu

Edellä on pääpiirteissään kuvattu ylikuormamaksuprosessi sekä esitetty siihen liittyen muutamia kehittämiskohteita. Asia vaatii laajuutensa vuoksi tarkempaa tarkastelua koko ylikuormamaksulain osalta, ja lisäksi kokonaisuus kuuluu käsityksemme mukaan Oikeusministeriön toimialaan. Siten esitämme, että valmistelua jatketaan erillisenä asiana, ja nyt käsiteltävänä ollut hallituksen esitys HE 22/2017 hyväksytään sellaisenaan.